

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845,
el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2023-03-

Nr. (4.6-82Mr)-3-

į 2023-02-21

Nr. (1.36Mr) 2T-194

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Ekonomikos ir inovacijų ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pateiktus derinti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 8, 13, 18, 25, 27, 30, 37, 38, 39, 39², 40, 42, 43, 46, 47, 48, 49, 52, 54, 55, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 69, 70, 72², 72³, 73, 74, 75, 76, 82, 84, 85, 87, 89, 90, 92, 93, 98, 244 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 6¹, 27¹, 40¹, 58¹, 72⁵, 72⁶, 72⁷, 72⁸ (toliau – BK projektas) straipsniais įstatymo ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 217, 307, 338, 357, 392 ir 405 straipsnių pakeitimo bei Kodekso papildymo 357¹ straipsniu įstatymo projektus (toliau – BPK projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai), informuoja, kad Įstatymų projektų bendram tikslui – atlikti bausmių taikymo reglamentavimo kompleksinę analizę ir sisteminę peržiūrą, siekiant bausmių taikymo proporcingumo ir pagrįstumo – pritaria, tačiau siūlo patikslinti BK projektą pagal šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Įstatymų projektų Aiškinamajame rašte teigiama, kad galiojančio BK 47 straipsnio 4 dalyje įtvirtintas maksimalus baudos bausmės dydis juridiniams asmenims – 100 000 MGL (5 mln. Eur) ne tik apriboja teismo teisę paskirti teisingą bausmę, bet ir atitinkamais atvejais yra visiškai neefektyvi priemonė stambių juridinių asmenų atveju, kadangi net ir aptariamoms bausmės vidurkis – 2, 5 mln. Eur, šių juridinių asmenų atžvilgiu yra nereikšmingas ir gali būti įtrauktas į juridinio asmens veiklos sąnaudas, įvertinus gaunamą naudą iš nusikalstamų veikų darymo. Dėl šios priežasties, BK projektu siūloma numatyti, kad tuo atveju, jeigu juridinio asmens metinės pajamos iki nusikalstamos veikos padarymo ėjusiais metais viršija 250 000 MGL (12 500 000 Eur), juridiniam asmeniui baudos bausmės dydis būtų nuo 5 iki 20 procentų jo metinių pajamų dydžio iki nusikalstamos veikos padarymo ėjusiais metais. Taip pat projekte numatoma, kad net ir tuo atveju, kai baudos bausmė apskaičiuojama vadovaujantis apyvartos kriterijumi, jos maksimalus dydis negalėtų būti mažesnis negu 100 000 MGL (5 000 000 Eur), tačiau atsižvelgiant į konkretaus juridinio asmens generuojamas metines pajamas, maksimalus dydis galėtų viršyti 100 000 MGL (5 000 000 Eur).

Ekonomikos ir inovacijų ministerija iš esmės pritaria baudos juridiniam asmeniui apskaičiavimo metodikai, kuria remiantis baudos dydis stambiems juridiniams asmenims būtų apskaičiuojamas pagal konkretaus juridinio asmens metinį pajamų dydį, tačiau manytina, kad siūloma nustatyti nuo 5 iki 20 procentų metinių pajamų dydžio bauda iki nusikalstamos veikos padarymo ėjusiais metais yra neproporcingai didelė. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 39 straipsnio 1 dalies 1 punktas (toliau – PPTFĮ) numato, kad už šio įstatymo pažeidimus finansų įstaigai gali būti skirtina nuo 0,5 iki 5 procentų bendrųjų metinių pajamų dydžio bauda. Todėl Ekonomikos ir inovacijų ministerija siūlo

apsvarstyti galimybę numatyti tas pačias baudos rėžių dydžių ribas kaip kad šiuo metu yra nustatyta PPTFĮ 39 straipsnio 1 dalies 1 punkte (nuo 0,5 iki 5 procentų) arba panašias į jas. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad pagal Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 3 straipsnio 1 dalį, įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 250 darbuotojų ir kurios metinės pajamos neviršija 50 000 000 Eur, yra laikoma vidutine, o ne stambia ar didele įmone. Taigi, Teisingumo ministerijos siūlymas taikyti naują baudos apskaičiavimo metodiką įmonėms, kurių metinės pajamos viršija 250 000 MGL (12 500 000 Eur) gali apimti ne tik stambias, bet ir vidutines įmones. Įvertinus šias aplinkybes ir siekiant teisinio aiškumo, siūlytina patikslinti BK projekto 18 straipsniu keičiamą Baudžiamojo kodekso 47 straipsnį, kad nauja baudos apskaičiavimo metodika būtų taikoma tik didelėms įmonėms, o smulkioms ir vidutinėms įmonėms būtų palikti iki šiol galioję baudų dydžių rėžiai.

2. BK projekto 39 (*Neatlygintinos socialinės paslaugos*), 40 (*Uždraudimas juridiniam asmeniui dalyvauti viešuosiuose pirkimuose*), 41 (*Uždraudimas juridiniam asmeniui gauti tikslinę paramą, subsidiją ar dotaciją*) straipsniais siūloma įtvirtinti naujas baudžiamojo poveikio priemones, pritaikytas išimtinai juridiniam asmeniui, kurios leistų užtikrinti ne tik tai, kad juridinis asmuo būtų nubaustas, bet ir būtų sukurtos prielaidos efektyviau įgyvendinti bausmės tikslus, sumažinti pakartotinio nusikalstamumo riziką bei prisidėti prie visuomenei reikšmingų tikslų įgyvendinimo.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija iš esmės pritaria tokių baudžiamojo poveikio priemonių juridiniam asmeniui įtvirtinimui, tačiau turi pastebėjimų dėl BK projekto 41 straipsnio, kuriuo Baudžiamasis kodekso papildomas 72⁸ straipsniu. Šiuo straipsniu siūloma nustatyti, kad „*Teismas uždraudžia juridiniam asmeniui gauti tikslinę paramą, subsidiją ar dotaciją arba kitas išmokas iš valstybės, savivaldybės ar Europos Sąjungos biudžeto arba kitų fondų lėšų*“. Vis dėlto, nėra pakankamai aišku, kokios priemonės būtų laikomos „tiksline parama“, t.y. ar čia patektų finansinės paramos priemonės (kaip jos suprantamos pagal Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 2 str. 4 dalį), pavyzdžiui, dalinis ar visiškas palūkanų dengimas, tam tikrų išlaidų (steigimo, tyrimų, garantijų mokesčių, kredito draudimo įmokų, sertifikavimo (registravimo), atitikties įvertinimo ir kitų) kompensavimas, subsidijos, dotacijos ir finansinės priemonės, ar taip pat patektų ir finansinės priemonės (kaip jos reglamentuotos Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 2 str. 5 dalyje), tokios kaip nacionalinio biudžeto, Europos Sąjungos, tarptautinių finansų institucijų ir (ar) kitomis lėšomis įgyvendinamos paskolų (labai mažų, lengvatinių ir kitų paskolų), garantijų, rizikos kapitalo investicijų arba kitos priemonės, kurioms finansuoti ir (ar) įgyvendinti skirtos lėšos (ar jų dalis) grįžta ir pakartotinai naudojamos verslo poreikiams. Pažymėtina, kad sąvoka „tikslinė parama“ nėra aprobuota, t.y. įkelta į Terminų banką teisės aktų nustatyta tvarka, todėl siūlytina įvertinti galimybę patikslinti Aiškinamajame rašte, kokios konkrečios priemonės būtų laikomos tiksline parama, arba įvesti naują sąvoką ir ją aprobuoti teisės aktų nustatyta tvarka.

Evelina Maskoliūnaitė, tel.: 8 614 32 821, el. p. Evelina.Maskoliunaite@eimin.lt